

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Rugpjūčio-August 26 d., 1975 m.

Kaina 15c

199

PORTUGALU ARTILERIJA RUOSIAŠI KOVAI

PREZIDENTAS DEMOKRATŲ SVEČIAS

Chicago meras Daley su visais vaikais ir vaikaičiais pasitiko prezidentą Fordą O'Hare aerodrome

CHICAGO. — Saulėje parudavęs, pasisėjęs prezidentas Fordas sekmadienio vakarą atskrido į Chicago, kur perknavojes sekančią dieną — pirmadienį turėjo pasakyti kalbą kietųjų prekių (hardware) prekybininkų konvencijoje McCormick Place.

O'Hare aerodrome prezidentą pasitiko Chicago miesto meras Richard J. Daley, visi trys sūnūs Richard, John ir William ir penki vaikaičiai. Prezidento žmona šį kartą drauge nebuvo: ji pasiliko testuoti atostogas Vail, Colorado, vasarvietėje.

Merui Daley lydint, atvažiuojo į Chicago jachtklubą pietų, prezidentas buvo pasitiktas kelių šimtų publikos, daugiausia vandens sporto mėgėjų, kurių buvo šiltai pasveikintas o viena entuziastė net sušuko "We love you!"

Pietuose su prezidentu dalyvavo 60 svečių, žymia dalimi demokratų partijos vyresniųjų, kaip aldermanas Michael Bilandic, Cook apskritys tarybos pirmininkas George W. Dunne, ugniagesių pirmininkas Robert J. Quinn ir eilė stambiųjų kompanijų atstovų, kaip John Johnson, to paties vardo spaudos firmos pirm. ir Standard Oil iš Indianos pirm. John Swearingen.

Prezidentas savo 10 minučių anekdotais pasidūtytoje kalboje pasveikino iš septynių valstybių į jachtų regatą suvažiuosius buruotojus — iš Vakarų Vokietijos, Kanados, Brazilijos, Švedijos, Bahamos, Šveicarijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių. Išgirdęs, kad vienas iš jachtų buruotojų yra Jerry Ford, kuris dalyvauja pietuose, prezidentas juokaudamas pasakė: "Jerry, visa ką aš galiu pasakyti yra, kad ir aš pats buvau (sporto) komandos narys, dabar esu skiperis (kapitonas), bet tikėk man, būti komandos dalimi yra lengviau negu būti skiperiu". Apie merą Daley rodydamas jį pasakė: "Jis labiau mylimas "port tack", o aš labiau mėgstu "starboard tack" (laivininkų žargone port tack reiškia eimą į kairę, o starboard tack reiškia sukimą į dešinę).

Po pietų, kurių metu visi svečiai gavo po taurę šampano išgerti ir prezidento sveikata, meras Daley lydimas prezidentas nuvažiavo į Palmar House, kur buvo sutiktas didelio skaičiaus sveikintojų.

"Vandalai" baustini kaip kriminalistai

Trys Harvard, Illinois, vyrai 20, 23, 23 metų amžiaus ir ketvirtas 17 metų, perduoti teismui už pašalinimą "Stop" lentos Street road ir Illinois 23 plento sankryžoje. Netrukus po lentos pašalinimo tame kryžkelėje automobiliams susidūrus žuvo 3 žmonės — Mrs. Sheila Cato, 32, ir du jos vaikai — 14 ir 13 metų amžiaus. "Vandalams" teismas paskyrė iki teismo užsėdimo kiekvienam po \$20,000. Du iš jų užstatą pristatė. Prokuratūra praneša, kad kaltinamieji gali gauti nuo 1 iki 10 metų kalėjimo.

IŠ VISO PASAULIO

MASKVA. — Laikraščio Pravda Vostoka pranešimu, Uzbekistano mokytojas Ukhtam Artigaliev nuteistas mirti ir teismo sprendimas įvykdytas. Jis vedęs dviejų gyvenimą: dienos metu, mokytoje buvęs visiškai normalus žmogus ir mokytojas, bet vakarais pasigerdavęs ir pavirsdavęs į "žvėrį". Jis nužudė savo žmonos tėvą ir brolių, įrankiu panaudodamas kirvį ir medžioklinį peilį.

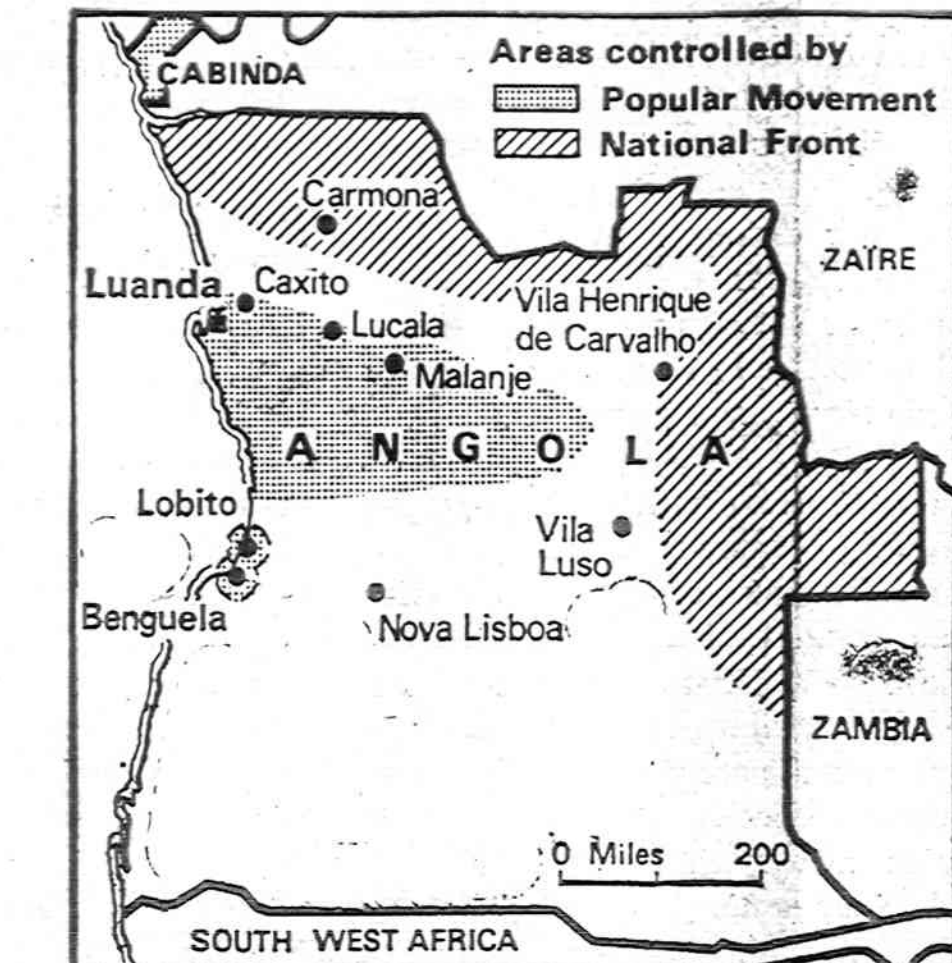
MEKSIKOS MIESTAS. — Meksikos miesto antropologijos ir istorijos muziejaus autobusui susidūrus su sunkvežimiu, 10 žmonių užmušta ir šeši sunkiai sužeisti. Susidūrimas įvyko 56 mylios į šiaurvakarius nuo Meksikos sostinės. Daugumas nukentėjusiųjų buvo muziejaus direktoriaus Ignacio Bernal giminaičiai.

VICTORIA FALLS, Rhodesia. — Salisbury valdžios pranešimu, Pietų Afrikos premjeras John Vorster ir Zambijos prezidentas Kenneth Kaunda pirminkaus šį pirmadienį prasidėdantiuose baltųjų ir juodųjų pasitarimuose dėl naujos konstitucijos, kuri duotų galimybę juodžiu nacionalistams dalyvauti Rodezijos valdžioje. Rodezijos premjeras Smith pasakė, kad jo pusė padarys viską, kad derybės su juodaisiais nacionalistais pasisektų.

MACAO. — Hong Kongo laivais Macdili, norėjęs gelbėti pabėgėlius išvežti iš paskutinės portugalų kolonijos — Timor salos, bet buvo apšaudytas ir sužalotas mirtinai sužeistas kraneto. Timoro gubernatorius Lemos Pires pakartotinai šaukia iš pasauli, prašydamas tarptautinės intervencijos: "Nebegaliu daugiau matyti mirstančių žmonių", rašo gub. Pires savo atsišaukime. Vienas norvegų laivas tuo tarpu iš Timoro į Australiją atgabeno 1,100 pabėgėlių.

DETROITAS, Mich. — Du ginkluoti banditai praeitą sekmadienį apiplėšė kaleivinį autobusą pakelėje į Padukah, Ky. Liepdami savo pinigų ir visas vertybes sumesti į plastikinį maišą banditai išsinešė už daugiau kaip 800 dol. pinigų ir kitokių vertybių.

LUANDA (Angola. — Apie 2,000 baltųjų demonstravo, reikalaudami pagreitinti baltųjų evakuaciją iš karų, savitarpio vaidų ir anarchijos nusiaubtos Angolos, kuriai lapkričio 11 d. Portugalija perdėdžia visišką nepriklausomybę. Nors Lisabonas užtikrina, kad iki to laiko išgabens visus apie 300,000 baltųjų, bet daugumas jau tris mėnesius laukia progos aleisti Angolą.

Portugalijos valdžia manė lapkričio 11 dieną arba anksčiau perleisti Angolą vietos gyventojų rinktiems atstovams, bet pasirodo, kad angoliečiai nesutaria. Ginkluotų grupių kovoją dėl valdžios, o tikrai vėliau jos nustatys tos valdžios formas. Kova eina tarp nepriklausomybės šalininkų ir maskvinių komunistų. Buvusi Portugalijos valdžia Angolą norėjo atiduoti komunistams, bet nepriklausomybės šalininkų yra daugiau. Tuo tarpu dar neaišku, kur visos Angolos reikalus pasibaigs. Jeigu pačioje Portugalijoje bus demokratinė vyriausybė, tai ir Angola bus demokratinė.

MARY KOPECHNE TĖVAI ABEJOJA SEN. E. KENNEDY PAREIŠKIMAI

Jiems atrodo, kad žuvusi jų dukterė miegojo užpakalinėje mašinos sėdynėje

WASHINGTONAS, D. C. — Netoli Bostono prieš 6 metus prigerusios Mary Kopechne tėvas Joseph ir motina Gwen Kopechne yra įsitikinę, kad sen. Edward Kennedy nelaimės metu padaryti pareiškimai spaudai yra melagingi.

Ji yra įsitikinusi, kad josios 28 metų dukterė, dirbusi rinkiminėje brolių Kennedžių kampanijoje, nelaimės metu miegojo sen. Edward Kennedy vairuojamo automobilio užpakalinėje sėdynėje, kai Kennedy pateko ne tuokeliu ir su mašina nuo tilto įkrito į vandenį.

Šiomis dienomis išeinantis žurnalas New Times spausdina praėjusiais metais Joseph ir Gwen Kopechne padarytą pareiškimą. Tėvai yra įsitikinę, kad bėdą patekęs Kennedy klausė sūktų patarėjų ir nepasakė visos tiesybės. Tie patarėjai buvo to meto Kennedžių šeimos bendradarbiai, kurie buvo prisidėję prie rinkiminės kampanijos.

Žuvusiosios mergaitės tėvai nenorėtų, kad ta tragedija vėl būtų keliama spaudoje; jie nemano, kad žurnalas panaudos jų padarytus pareiškimus.

Sirijos ir Jordano bendra vadovybė

DAMASKAS, Sirija. — Sirija ir Jordanas paskelbė, kad jos sudarė bendrą karinę vadovybę ir atmeta bet kokias dalinas derības su Izraeliu, siekiant bendro visų arabų fronto prieš "Sijonistus".

Po keturių dienų Jordano karaliaus Husseino viešnagės Sirijoje išleistas bendras biuletenis, kuriame skelbiama, kad įsuteigta Jordano ir Sirijos bendra "aukščiausioji politinė komanda" politinei ir karinei veiklai koordinuoti.

Andrea Doria turtai 200 pėdų po vandeniu

Gilaus nardymo narūnai pasiryžo iškelti 1956 m. liepos 26 dieną netoli Nantucket, Mass., nuskendusio italų keleivinio laivo Andrea Doria turtą, kurio priskaičiuojama apie \$2 milijonus. Laivas su 51 žmonėmis guli 200 pėdų Atlanto vandenyje.

Narūnai laivo šone išsprogdino plyšį, per kurį bus galima laisvai įeiti laivo vidun, kur vieni iš pirmųjų nori patekti filmuoti, pagaminti televizijai pirmą filmą pavaizduojantį kaip ieškoma turtų jūrų gelmėse.

Pensininkas rado 16 karatų deimantą

MURFREESBORO, Arkansas. — W. W. Jonson, 62 metų amžiaus išejęs į pensiją pora valandų pakasinėjęs Diamonds State Parke rado didelį 16,37 karatų deimantą, per 20 metų rąstą didžiausią JAV-bėse. Radaš atskirino, kad užėjęs dirbti lietus deimantą matyt išsplovė į paviršių, o saulė savo spinduliais parodė. Deimanto vertė dar nenustatyta: jis gali būti vertas nuo kelių šimtų iki daug tūkstančių dolerių. Pateiktas deimantas, rastas 1957 metais ir pavadintas Arkansas žvaigždė buvo parduotas už \$85,000. Tai yra vienintelė vieta JAV, kur deimantai randami.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

• Sekmadienio vakare Portugalijos prezidentas Costa Gomes pareiškė, kad premjero Vasco Goncalves valdžia privalo ir toliau valdyti kraštą, bet kai jis patyrė apie artilleristų pasirusimus paimti visą Lisaboną, tai jis pakeitė savo nusistatymą. Dabar jam atrodo, kad Goncalves privalo pasitraukti. Kraštui reikia sudaryti demokratine vyriausybę.

• Pirmadienio ryte Portugalijos prezidentas išsikvietė Amerikos ambasadorių Frank Carlucci ir ilgai su juo kalbėjosi apie kraštui būtinai reikalingą ekonominę paramą.

• Portugalijos komunistų partijos sekretorius Cunhal, negalėjęs pasakyti kalbos Porto mieste, kalbėjo Evora miestelyje. Minia ten buvo taip suorganizuota, kad keliais atvejais šaukė: "Vasco! Vasco!" Ji turėjo galvoje komunistuojantį premjerą Vasco Goncalves.

• Ugandos diktatorius Idi Amin nori užpildyti mažų ginklų Sovietų Sąjungoje, kad galėtų apginkluoti už valdžią kovojančias kelias Afrikos tautes.

• Iwo Jima vandenyse Japonijos žvejai pastebėjo vulkano pasiviršėjimus jūroje. Matyti, kad vandens gilumoje pradėjo veržtis ugnikalnis.

• Rusijoje trūksta javų duonai, tuo tarpu Amerikoje kukurūzų derlius bus didesnis 26%, o kviečių derlius bus didesnis 19%, negu buvo praeitais metais.

JAV ir SSSR žygis prieš oro nuodijimą

GENEVA, Šveicarija. — Jungtinės Valstybės ir Sovietų Sąjunga įteikė 30 valstybių nusigin klavimo konferencijai Genevoje bendrą pasiūlymą sutarties uždrausti bet kokią žemės aplinkos teršimą, kenksmingą žmonėms ir bendrai faunai ir florai (gyvuliams ir augalams), kaip tai jau buvo pradėta daryti praeitose karuose.

Pasiūlymas daro išimtį, kuomet daromi bandymai taikos ir gerovės tikslams, kaip chemikalais apsejant debes, norint sukelti liūtų, kur dėl sausros greičiau pavojus paseliam arba derliui.

Rockwello žudikas paleistas į laisvę

RICHMOND, Va. — John Patler, 37 metų amžiaus, kurs prieš 8 metus buvo nuteistas 20 metų kalėjimo bausme, už Amerikos "nacių fiurerio" George Lincoln Rockwell nužudymą, po 8 metų paleistas "ant parolės" ir žada tęsti savo mokslą Radford kolegijoje. Rockwell buvo nušautas šiaurinės Virginijos krautuvėje nieko neturkų po to, kai Patler buvo išmestas iš Amerikos nacių partijos.

GONZALVES ĮSAKĖ ARTILERISTAMS PASIRUOSTI UŽIMTI SOSTINĘ

Į kitus Portugalijos garnizonus komunistai neįkelia kojos, jų centrus tebepleškina

LISABONAS, Portugalija. — Portugalijos kariuomenės vadai patarė prezidentui pavartyti iš premjero pareigų Vasco Goncalves, bet jis pirmadienio rytą nustebino visus sostinės gyventojus. Artillerijos pabūklai naktį buvo pastatyti prie svarbesnių vyriausybės įstaigų, o kareiviai paruošti mūšiams. Portugalai patyrė, kad premjerui Goncalves ištikimas artillerijos pulkas gavo įsakymą užimti sostinę. Pirmon eilėn artilleristams įsakyta užimti Lisabono tarptautinį aerodromą, kuris yra tikrai vienos mylios atstumoje nuo artillerijos kareivinių.

Portugalijos prezidentas tuo pačiu vietoje ir negali padaryti reikalingo sprendimo. Vieną dieną jis skelbia, kad Vasco Goncalves atleistas iš premjero pareigų, bet tą pačią dieną jis prisaikdina kelis jo kabineto ministrus. Vieną dieną jis tvirtina, kad teks sudaryti naują vyriausybę, o sekančią dieną jis aiškina, kad Goncalves privalės eiti pareigas, kol bus pertvarkyta Karo jėgų organizacija. Jis aiškina, kad konfliktą turės išspręsti kariai, nes dėl jų nesutarimo ir kyla visame krašte neramumai. Portugalijos kariai gina deginamų ir mušamų komunistų gyvybę, bet jie atsisako šauti į minia, kuri degina komunistų centrus kiekviename miestelyje.

— Kad premjerui Goncalves buvo pranešta, kad jis privalo pasitraukti iš premjero pareigų, tai jis paprašė leisti jam eiti pareigas bent 7 dienas, kol bus sudarytas naujas ministrų kabinetas. Kaip prezidentas, taip ir kariuomenės vadai kalbasi apie reikalingą sudaryti demokratine vyriausybę, bet konkrečių žingsnių niekas nesiima.

Portugalijos komunistus apėmė panika. Kiekvienas kiek įtakinesnis komunistas bijo pasilikti provincijos miesteliuose. Kur komunistų centrai išdegti, ten ir komunistų nėra. Su didžiausiu išrūko iš naujų propagandos centrų. Kareiviai komunistus išveda iš deginamų centrų ir pasiunčia į Lisaboną. Pats partijos sekretorius Alvaro Cunhal pritarė minčiai, kad Goncalves privalo atsistatydinti, nes jis nepajėgia apginti komunistų, o kraštą komunistai sudaro mažuma.

Portugalai bijo, kad prezidentas Gomes, norėdamas išvengti kraujo praliejimo, ilgiausias valandas tariasi su komunistais, bet neturi drąsos pasakyti keliems partijos vadams, kad jie nešdintys iš valdžios įstaigų ir iš viso krašto. Prezidentas žino, kad anksčiau Portugalijoje nebuvo komunistų. Jis atsirado, kai komunistų partija gavo didelės sumas pinigų iš Sovietų Sąjungos ir pradėjo vėžti į Portugaliją kolonijose dirbusius Maskvos agentus.

Kol prezidentas tariasi su komunistais ar komunistuojančiais, portugalai praeitą sekmadienį sudegino naujai įsteigtą komunistų partijos centrą Leiria miestelyje, esančiame 75 mylių atstumoje nuo Lisabono. Miestelio centre, gerame name, komunistai visiems metams išnuomavo patalpas, iš kurių pradėjo skleisti propagandą. Vietos gyventojai, ūkininkų padedami, sudegino Leirijos sostinės centrą. Valdžia turėjo pasiųsti 75 marinius, kad išgelbėtų name buvusius komunistus. Stebėtajai klausia, kaip ilgai Portugalijoje eis tarpusavės tarysės.

Izraelis tikisi susitarti su Egiptu

Izraelio užsienio ministras Igal Allon tikisi, kad šį kartą Izraeliui pavyks susitarti su Egiptu dėl laikinos taikos. Izraelio vyriausybė sutiko atšaukti karą į Egiptą, kad išgelbėtų name buvusius komunistus. Stebėtajai klausia, kaip ilgai Portugalijoje eis tarpusavės tarysės.

Bandė nuodyti ligoninėj veteranus

ANN ARBOR, Mich. — Veteranų ligoninėje staiga pradėjo apsigirti pacientai kvėpavimo organų paraližiu; ligonis negalėjo kvėpuoti, nes plaučiai nebeveikė. Per 19 dienų taip mirė 41 žmogus, iš kurių 2 mirė, o kitus pavyko išgelbėti. Įtariama, kad piktadaris yra pačioje ligoninėje, kurs prieina prie vaistų ir prie ligonių. Juo labiau tokia prielaida darosi tikėtina, kadangi pradėjus piktadario ieškoti ir į tyrimą pačiam FBI įsijungus apsigirti ligoninėje. Reikšmingas vieno veterano paliudymas, kad jis naktį pabudęs iš miego pajutęs kaip "kažkas" bandė jam į ranką kaž kokių vaistų įšvirkšti.

TOKIO (Reuters). — Taifūno audra kita nusiautė vakarinę Japonijos dalį, palikdama 17 žmonių užmuštų, tris dingusių ir 30 sužeistų. Taifūnas 116 mylių per valandą vėjo smarkumu atsiautęs iš Pacifiko ir perėjęs per Japonijos vakarus, visiškai sutrukdė bet kokį susisiekimą oru, vandeniu ir geležinkeliais, nuėjo į Japonijos jūrą.

Silta, tvanku, galimas lietus
Saulė teka 6:09, leidžiasi 7:34.

LENKAI MEGSTA PUOSTIS SVETIMOMIS PLUNKSNOMIS

Juzefą Piłsudski mes jiems veltui atiduodame, bet Tadas Kosciuszka ir Adamas Mickiewiczus savo kilmę, širdimi ir siela yra mūsų!

Artėjant Jungtinių Amerikos Valstybių Nepriklausomybės 200 metų sukaktuvėms jau metais iš anksto pradama ruošti tai didžiulį šventę. Kadangi JAV nacionali sudaro visų Europos tautų ateivių, įvairiausių tautų tautelių imigrantų palikuonys ir tie palikuonys nesutirpo tautybių tipomajame katile, kaip norėjo ir tikėjo pačių pirmųjų imigrantų aišių ir škotų bei anglosaksų vaikų vaikų, tad suprantama dėlko tai didžiajai Laisvės triumfo šventei Amerikos piliečiai ruošiasi ne tiek kaip amerikiečiai, kiek kaip švedai, italai, graikai, ispanai, lenkai, žydai, na — reikia tikėti — ir lietuviai.

Šiuo kartu tenka paliesti Amerikos lenkus, jų pačių vadinamą Poloniją, kurie tikrai anksti pradėjo skaičiuoti, kiek ir už kiek prisidėjo bei padėjo Amerikos kolonijoms išsivaduoti iš Didžiosios Britanijos kolonialinės imperijos varžtų ir eksploatacijos.

Tautos kovai už laisvę būtinai yra didvyriai, tai yra tautos sūnūs ir dukros, pasiryžę reikale ir gyvybę paaukoti tos laisvės siekiant. Turėjome tokių vyrų ir moterų savo tautos ilgus istorijos bėgyme, bet dėl lietuviško būdo nemažai savo gerų geriausių tautos vyrų ir moterų atidavėme kitiems, o tie

kiti mūsų sutikimo ar leidimo neprašė daug mūsų didvyrių sąvavališkai pasisavino, tai yra mums nusavino... Daugiausiai savo didvyrių savo gera valia esame davę ir dar daugiau mūsų leidimo ne nesiklausę yra pasisavinę mūsų bendros dalios ir likimo kaimynai lenkai, kurie ir šiandien neatsidžiaugia Jogailaičių dinastijos "aukso amžiumi", kurs baigėsi drauge su tos dinastijos pabaiga. Šiandien turime reikalų su lenkais dėl Tado Kosciuskos, tikrai lietuviško didvyrio be baimės ir priekaištų.

Chicago Sun-Times š. m. rugpjūčio 20 d. numeryje turi didelę Tado Kosciuskos bareljefo nuotrauką su parašu:

Pagerbti lenkų didvyriai.

Lenkų amerikiečių Kongreso ir Lenkų Tautinės Sąjungos prezidentas Aloysius A. Mazewski Federaliniuose Rūmuose, 230 S. Dearborn av., nudengia žalvarinę lentą Revoliucijos Karo didvyrio Tado Kosciuskos atminimui pagerbti. Lentos nudengimo ceremonijoje dalyvauja: kongresmanas Frank Annunzio (D, Ill.) ir aldermanas Pucinski (41 wardo). Lenta Revoliucijos Karo didvyriui Kazimierui Pulaskiui taip pat buvo nudengta".

Lenkų Susivienijimo laikra-

Tekaso valstijos turtuoliai viską daro labai didelėje skaleje. Houstono pasilinksmimo parke, kuris pavadintas Astroworld, patarnautoja Vanita Klutz parodė patį didžiausią šaunamą ginklą pasaulyje. Tais 500 svarų sveriantis 15 pėdų ilgio revolveris, kuris automatiškai gali paleisti 6 šovinius. Apie jo kainą prašė neklausti, nes toks ginklas yra vienintelis pasaulyje.

tyje "Dziennik Związkowy" ta proga dviejuose numeruose rugpjūčio 20 d. ir 22-23 d. įdėti du straipsneliai — vedamasis "Kosciuszko i Pulaski" ir paminklinių lentų Kosciuskai ir Pulaskiui nudengimas", kur Kosciuszka pavaizduojamas kaip tikras lenkas ir Kosciuskos dalyvavimas Amerikos Nepriklausomybės kovose visų 100 nuosimčių skaitomas lenkų tautos nuopelnu.

Gente Ruthenų, načiūne Lithuanus

"Giminyse baltgudis, tautybe lietuvis", tai yra paties Tado Kosciuskos apie save pasakymas. Kur čia lenkas? Gimęs 1746 metais vienkiemyje prie Naugarduko, Lietuvoje, (miręs 1817 m. spalio 15 d. Šveicarijoje), niekas niekada negirdėjo kad būtų žodžių ar raštu save lenku ar lenkams giminingu pasivadinęs!

Lietuvių Enciklopedijoje (XII t. 471—378 psl.) apie Tada Andrių Bonaventurą Kosciuską pradžioje parašyta, kad "gen(erolas Kosciuszka) buvo žymus Lietuvos ir Lenkijos patriotas, kovojęs už Lietuvos, Lenkijos ir JAV laisvę. Buvo gūdų kilmės bajoras, laikęs save lietuviu. Kosciuskos protėviai jau nuo XVI amžiaus pradžios gyveno Naugarduko vaivadijoje, kur Didysis Lietuvos Kunigaikštis Žygimantas II Senasis buvo davęs jiems Siekanavičių kaimą. Ilgainiui jų šeima nustumta į smulkesnius bajorus ir ekonomiškai sunyko, ypač XVIII amžiuje. Kosciuskos gimė Merečovščinos dvare, Slanymo paviete, Naugarduko vaivadijoje, Lietuvoje. Jo tėvui Liudvikui, Lietuvos Brastos vaivadijos kardininkui 1758 metais mirus, Kosciuszka buvo kukliai auginamas savo motinos Ratomskaitės...

Tado Kosciuskos giminė iš senovės buvo veiklus lietuvių Lietuvos piliečiai ir patriotai. Iš Adelės Tartaroff - Eggen-schweiler Šveicarijoje parašytos ir Kosciuskos gimimo 150 metų sukaktuvių proga 1967 metais išleistos knygos Kosciuszko sužinome, kad Tado tėvas Liudvikas Tadas Kosciuszka buvo Lietuvos Seimo narys ir Vyriausiojo Lietuvos Kunigaikštijos Teismo teisėjas. Tadas tėvo neteko dar vos 12 metų amžiaus būdamas.

Prancūzų istorikas J. Michelet rašė apie Kosciuską:

"Jis yra paskutinis riteris, o pirmasis pilietis Rytų Europoje... širdis tyra kaip plieno, o drauge siela jautri, kartais perjautri ir per daug atvira, pasitinkinti, vaiko švelnumas ir skaitumas; štai didvyris, šventasis prasidėjėlis... Bajorai gali sverti jame Kryžiaus karų riterį, o valstiečiai, matydami jo gerą širdį ir sveiką protą, pasivertė vargstančiais liaudžiais, pajuto kad jis jiems priklauso"... Jis sukilimo prieš rusus vyriausias vadas. Sukilimas buvo nuslopintas.

Taip baigėsi kilnis bandymas atgauti laisvę... Sukilėliai turėjo realių vilčių laimėti, tik buvo Vakarų apvilti...

Tado Kosciuskos žygis lyg vainikavo jau Baro konfederantų ir apsilaideliams. Panorakite

pažadinto krašto pastangas atgauti laisvę ir, nors nepavyko, vis dėlto buvo giliai prasmingas, nes grąžino mirštančios Didžiosios Kunigaikštijos senovės didvyrių garbę.

Lietuva, per ištisus šimtmečius maskoliu alinama, ilgai išbuvo Vakarams užvara nuo azijaty naikinimo. Savo sūnų krūtinėmis gindama savo žemę, ji apsaugojo Vakarų kultūrą, leisdama jai ramiai klestėti. Pati kovose netekusi žmonių ir turtų, sveikų kanopų sutrūpta ir sunaikinta, įtraukta į anarchiškos Lenkijos politiką, žuvo kaip valstybė. Tačiau lietuvių tauta, liko gyva, baigia patetiškai Tado Kosciuskos epochą jautrioji savo tautos ir tėvynės istorikė Dr. Vanda Sruogienė.

Kosciuskos nuomonė apie lenkus

J. Vašingtonas jį augštai vertino, o Jeffersonas apie jį atsiliepė: "Tai yra tyriausias laisvės sūnys, kurį man teko suitikti, ir tai tokios laisvės, kuri apima visus, ne tik išrinktųjų saulelę".

J. Michelet savo veikale La Pologne et la Russie, Legende de Kosciuszko (Lenkija ir Rusija, legendos apie Kosciuską) rašė: Tadas Kosciuszka, Didis Lietuvos sūnus, kovojęs už mūsų krašto, Lenkijos ir Jungtinių Amerikos valstybių laisvę. "Tas pirmas bajoras, kautynių metu nušokęs nuo žirgo ir pėsčias, paprasta miline, sustojęs greta valstiečio sukilėlio — simbolizuoja naujos, demokratiškos gėdynės pradžią".

Dr. Vanda Sruogienė savo monumentalinėje arti 1,000 puslapių "Lietuvos Istorijoje" apie Tada Kosciuską rašo:

"Savo būdu Kosciuszka buvo tikras lietuvis: kuklus, santūrus, mažakalbis. Nors jis kalbėjo lenkiškai, bet Lietuvą mylėjo lygiai kaip savo tėvynę — lietuvių kilmės amerikiečiai, kovoję su angliais.

Ketverių Metų Seimui (tas 1788—1793 seimas dar Didžiojo Seimu vadinamas) priėmus Gegužės Trečiosios (Trzeciego Maja) konstituciją lenkai ir šiandien džiaugiasi — neatsidžiaugia. Po pirmojo Lenkijos-Lietuvos padalinimo nutarus padidinti Rzeczpospolitos (angliškai Commonwealth) kariuomenę, Tadas Kosciuszka buvo į kariuomenę pašauktas 1789 m., bet paskirtas į Lenkiją, jautėsi nelaimingas ir rašė laiškus, prašydamasis į Lietuvą. Autorė cituoja vieną Kosciuskos laišką, rašytą 1790 m. vasario 7 d. Naugardelio vaivada generolui Niesiolovskiui:

"Maldauju dėl visko, kas Tamstai gyvenime mieliausia, tai yra dėl žmonėlių ir vaikų... kad Tamstos Mylista norėtų ištraukti mane iš šio taip nemaliosios... vietos. Dievas mato, kad neturiu jį ką žodžio pratariti (Kosciuszka buvo paskirtas į Vloclavenko, Lenkijoje), bet tai jį gerai, nes niekad dar nesu su jausiais kalbėjęsis. Kas per gaskonai (pliuskiai)! Tačiau nevaizduoju šio krašto žmonių, tik pasakysiu, kad apylinkės čia gražios, tik jos turėtų priklausyti geraširdžiams ir rūpestingiems lietuviams, o ne žiemis tinginiams ir apsilaideliams. Panorakite

kurie Lietuvos atstovai jį karštai parėmė, bet lenkai nenusileido. Kosciuszka liko Lenkijoje. Tenai lemtingų įvykių įtrauktas į kovas su rusais, išgarsėjo "didžiojo lenku" ir tapo mums nusavintas..."

Liet. Enciklopedija apie Kosciuskos nostalgiją ir savo tėvynės Lietuvos ilgesį be kt. rašo: Laikydamas save lietuviu ir būdamas Lietuvos piliečiu, Kosciuszka jautėsi labai ntelaimingas lenkų kariuomenėje ir darė žygius persikelti į Lietuvos kariuomenę, prašadamas Lietuvos senatorių bei seimo atstovų užtartinimo seime. Tačiau lenkams seime nenusileidus, Kosciuszka likosi jų kariuomenėje...

Padėjęs Anglijos kolonijoms Šiaurės Amerikoje išsikovoti laisvę ir nepriklausomybę, Kosciuszka grįžo vadovauti savo tėvynės sukilimui prieš rusų oku-

paciją, deja, buvo per vėlu.

Laiške carui Aleksandrui I užtardamas Lietuvą Kosciuszka rašė: "Lietuvis esu ir rūpi man mano tėvynės ateitis!" Deja, nebe ilgai teko rūpintis, nes Šveicarijoje mirė 1817 m. spalio 5 d. Jo palaikai pergabenti į Krokuvą palaidoti greta karališkiųjų karstų. Kosciuskos dorumas, tyras idealizmas ir visiškai pasišventimas tėvynėi iškelia jį į didžiulius istorijoje kovotojus už laisvę. Savo testamentu jis atleido paveldėto Lietuvos dvaro valstiečius su žeme (čaras neleido to vykdyti), o likusį kapitalą Amerikoje — JAV dovana už jo didžiulius nuopelnus šiam kraštui — užrašė vergams juodukams išpirkti ir jų vaikams mokytį.

J. Pr.

PIERNAS" "NAUJIENAS" SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJIENAS"

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, paržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kelių do žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kainą \$2. Knygėlę jums bus pasiūsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojų.

7722 George St. tik už \$5.00 metams!
La Salle, PQ., Montreal 690, Canada (Reguliari prenumerata — \$10.00)

Prašome išsiųsti ir prisijūsti su virš nurodytu (Pavarde ir vardas)
prenumeratos (Tikslius adresas)
mokesčių.

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast.

Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal.

A good chunk of that money seems to disappear by itself.

So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need.

Unless there was a nest egg building up all that time.

A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too.

That's good to know.

Now U.S. Bonds pay 6 1/2% interest when held to maturity of 4 years. 10 years (15% the first year). Bonds are insured by the U.S. Govt. If you die, your family can cash them in. Bonds are not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until maturity.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

NAUJIENU RUDENS PIKNIKAS

IVYKS SEKMADIENI,

Rugsėjo mėn. 7 d.
POLONIA GROVE

4604 ARCHER AVE. (prie 46-tos gatvės)

Visi lietuviai maloniai kviečiami į "N." pikniką

KAIP MASKOLIAI NAIKINO MAŽĄ LIETUVĄ

1944-1948 metais

(Tęsinys)

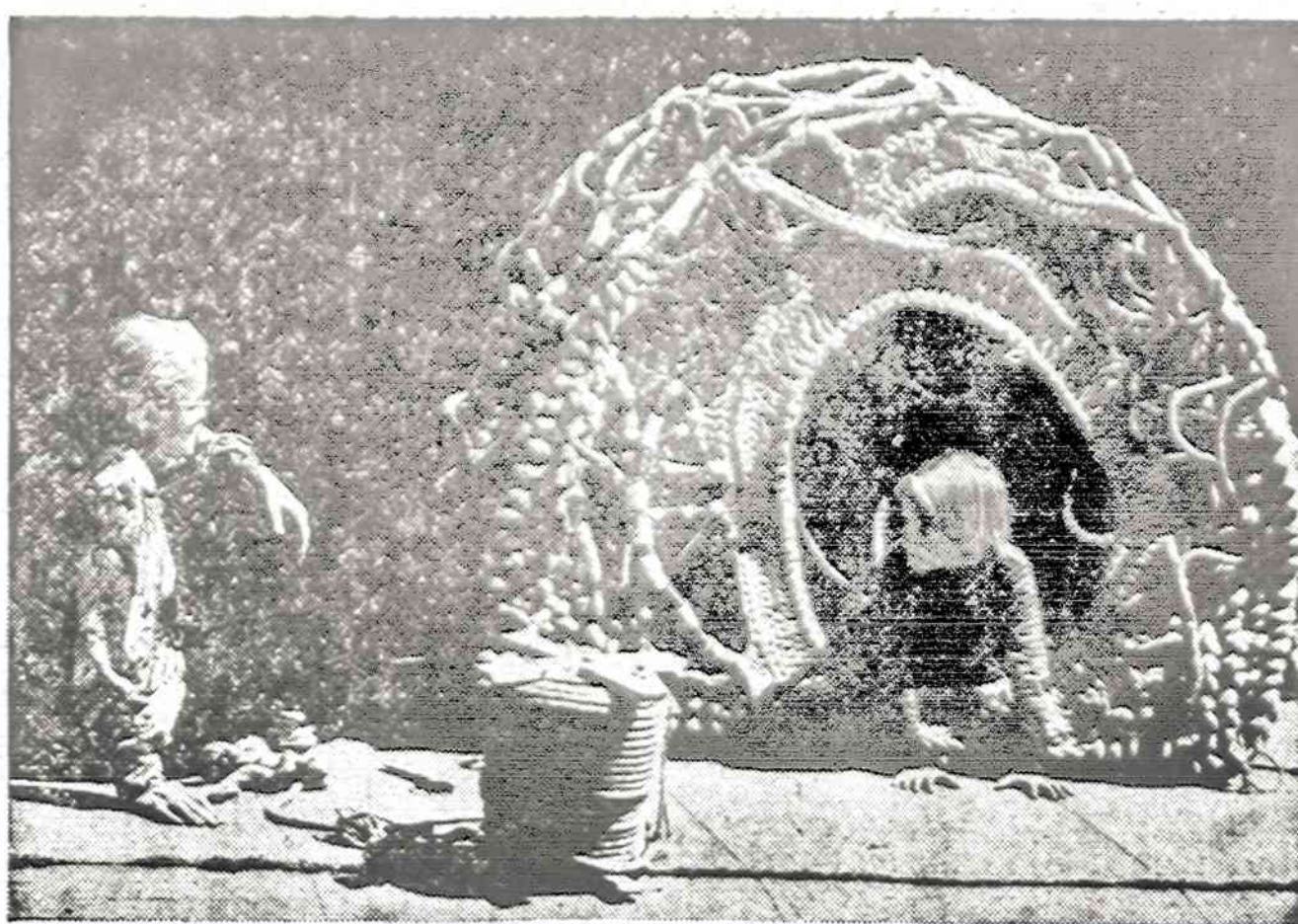
"Miesto viduryje buvo lentpiū-
vė, į kurią sargas mas nuvedė...
Kai rytais atvykdavome... vie-
nas užsikabindavo dvi terbas ir
sprukdavo pro lentų tvorą. Jis
išvyko pas draugus... Po pietų,
apie trečią valandą, jis vėl atsi-
rasdavo... ir terbas būdavo ap-
valai pilnos duonos daugybė
duonos — duona buvo gera, kiek
tai lašinių, jie buvo labai reika-
laujami, cibulius, raugintų agur-
kų. Jupp'as viską teisingai pa-
dalino ir suskirstė į tryliką da-
vinių, išdėstytų ant žemėje pa-
kloto apsiausto. Nuošaliai būda-
vo padėtas keturioliktas davynys.
Jis dingdavo, kai mes nusisukda-
vome (ir sargas išalksta).

Taigi, kai tik tuo metu lietu-
viškame Panevėžio mieste buvo
šventė. Tuomet mes tryliką vy-
rų, po pietų apie 4 val., sėdėda-
mi ant dviejų medinių rąstų, pri-
siekėme...
Ant sniego pakloto apsiausto
buvo išdėstyta tryliką porcijų.

Kiekvienoje buvo du kiaušiniai
(sargas gavo net tris), penki ga-
balai saldžios duonos, kelios rie-
kės pyrago, gabalas lašinių, trys
cibuliai ir mažas kalnukas duo-
nos.

Pradžioje sėdėjome tyliai ir
žiūrėjome į prieš mus išdėsty-
tas gėrybes. Tada kalbėjo Jupp
Bröseler: "Tris metus", sakė
jis, "mės jau esame šitame kraš-
te, ir nebuvo dienos, kad nebū-
tume gavę duonos iš lietuviškos
rankos. Prisiminkime Šiaulius:
keturi tūkstančiai vyrų ir beveik
kiekvienas gaudavo gabalą duo-
nos. Tris ilgus metus! O tauta
yra neturtinga! Ir aš sakau
jums: kas tai kartą pamirštų,
būtų nustojęs padaromumo. O kai
sugrįšime į namus, papasakokim
kiekvienam. Kiekvienas namuo-
se privalo tai žinoti. Lietuviai,
Dievas tai žino, yra mūsų Rau-
donasis Kryžius!"

Ir Bernd Johani dar pridėjo:
"O kas tai nedarytų, tam vėliau,
kai vėl sudėsimė prie pilnų bliū-

Grace Ulp iš Berkely, Cal., pradėjo austi šventos didelės ramybės. Ji audžia jas iš kanapių siū-
lų ir virvių, iš vilnonių siūlų ir naudoja kitus metodus, kad galėtų išausti ramią vietelę apsi-
galvojimui ir apsiminimui. Jai padeda jauna josios dukrelė kuri motiną supranta ir su ja au-
džia. Ponia Grace jau yra pardavusi kelias tokias ramias būdeles. Už pirmąją gavo tikrai \$75.

dy, turėtų kąsnis gerklėje už-
springti. Tai aš sakau".

Antrasis pareiškimas apie lie-
tuvų pagalbą Rytprūsių gyven-
tojųms atspausdintas Vakarų Vo-
kietijos vyriausybės išleistoje
knygoje "The Expulsion of the
German population from the ter-
ritories East of the Oder-Neisse
Line" (Literatūra, Nr. 26). Ten,
psl. 207, padėtas toks "Eyewit-
ness report of B. L. of Gumbin-
nen in East Prussia":

"I was more than a hundred
times in Lithuania and Latvia.
These were begging journeys,
which we Germans made there,
and to make, in order to manage
to live. We travelled, of course,
illegally in passenger and good
trains to end through Lithuania.

In passenger trains we stood on
the footboards or lay flat on the
roof, in good trains we hid our-
selves behind iron, coals, cases
and bales of material. We tra-
velled in summer and winter,
when the temperature was 20—
20° below zero. The water ran
out of our eyes, and our hands
and feet were frozen. It was not
so simple to hold out hours in
such cold, in order that the
train personnel or the militia
should not see us at the diffe-
rent stations. When our sta-
tion came we sprang off, mostly
in the darkness of the night.
But we had to travel. Either
one held out, or one perished,
as there was nothing to eat at
home, and many were waiting
for something to be brought.

When we travelled, we were
gambling with death. Those,
whom the Russian militia
caught, were often thrown ruth-
lessly out of the train, while it
was in motion. I have to thank
God, that I every time received
good presents, and after eating
well there, came back again sa-
tisfied.

The Lithuanians and Latvians
helped us as far as they possi-
bly could. They helped us altho-
ugh this was prohibited, and
punishments were threatened
by the Russians, such as fines
and the expulsion to Siberia, if
Germans were given food and
refuge in Latvia and Lithuania.

Ways and means were always
found, when we stood before
their doors begging to be helped.
Many Germans also went to Li-
thuania for good. In summer
1948 I saw many Germans, men,
women, and children, who had
found refuge and work with Li-

thuanian farmers. Many of the
German children had often for-
gotten their father's name.
There were also cases, where
Lithuanians adopted German
children as their own. There
are many Germans been saved
by Lithuanians and Latvians
from starving to death. We are
deeply grateful for this help,
and shall never forget it, we
shall impress upon our children
and childrens children, how the
Lithuanians and Latvians helped
us in the time of need".

Vokiečių Rytų Europos tyri-
nėtojai, susispietę į "Göttinge-
no Darbo Tarką", išleido rinkinį
"Documents of Humanity" (Li-
teratūra, Nr. 33) ir ten, psl. 103,
rašoma:

"I was a civilian prisoner on
the collective farm at Friedland,
in East Prussia. In the winter
of 1947, from 1,000 persons only
300 remained, the rest having
died of hunger, so ten of us wo-
men decided to go over to Li-
thuania to get bread for our
children. At that time I was
27 and completely exhausted
through the heavy work the Rus-
sians made us do. My boy was
5 years old and badly under-
nourished, so that he couldn't walk
anymore. So one day we went
off on the most difficult jour-
ney of all, for hunger drove us,
and I wanted to save my child.
We went to Gerdauen on foot,
and then we wanted to jump a
freight train to Tilsit, for there
were no passenger trains. It
was icy that January 1948, but
we managed to get to Tilsit by
riding the footboards. There we
crossed the Memel bridge and
on the other side of the Memel
we hung on to the footboards of
a passenger train again, for we
had no roubles to buy a ticket.
So we got to Kelmė. There we
separated and went from house
to house, always two of us at
a time. Although the people
were very poor, not one turned
us away without something. We
got flour or grits, for potatoes
would have frozen on the way,
and anyway they were too heavy.
These people were always ready
to give us a bed... usually a
bundle of straw on the earthen
floor, and a few furs and we
were able to sleep peacefully...
They always took us in, although
they did not know us. They saw,
however, how poor and hungry
we were and had mercy on us.
All over the place there were
women with children, from Kö-
nigsberg, Fr. Eylau, Gerdauen,
Insterburg, all trying to get
something to eat to save their
lives. In 2 weeks we had our
rucksacks full and I was already
dreaming of how I should be
able to put a piece of bread in
my baby's hands.

We had a dreadful journey
back and only 4 women were
able to get their loads home, to
their children, the other 6 all
had their food plundered. I was
one of the lucky ones".

Trečiasis šaltinis, kuris pra-
neša plačiau ir smulkiau apie
lietuvių pagalbą, yra ponios Eli-
sabeth Pfeil brošiūra (Litera-
tūra, Nr. 21). Ten autorė sa-
ve pristato taip:

"1947 metais buvau civilė be-
laisvė Karaliaučiuje. Mano vy-
ro, daugelio gerų draugų ir
pažįstamų nebebuvo. Kas ne-
mirė nuo šiltinės ar dezinteri-
jos, tas pamažu ir skausmingai
gaišo nuo bado ir nuovargio.
Dažnai teko praeiti trobų griuvė-
sius, iš kurių lavono dvokimas
įspėjo, kad vėl kuris nors bėdžius
(armer Teufel) vienišas ir ap-
leistas baigė gyvenimo kelią ant
kokios skarmalų krūvos ir da-
bar išgūlės per savaites, kol pa-
galiau, jį priglūs motina žemė".

Apie pasiryžimą vykti į Lie-
tuvą, autorė šitaip byloja:

"Vieną dieną mačiau moterų
ir vaikų, grįžtančių iš tolimos
kelionės su pilnomis kuprinėmis.
Pamažu prasisunkė naujiena,
kad šitie žmonės paslaptingais
keliais grįžo iš Lietuvos, kur jie
buvo ukininkų pavalgydinti ir
duona, grūdais, bulvėmis ir ki-
tokiu maistu apdovanoti".

Kaip ji išsirengė į Lietuvą,
ponia Pfeil toliau rašo:

"Dvi dieni ir dvi nakti sėdė-
jome viename stoties nuo vėjo
saugiamo kampe ir laukėme
traukinio (Literat., 21, p. 10).

Staiga sušvilpė garvežys. Vi-
sa (žmonių) kolona pasipylė iš
laukiamos salės; lindo po ir per
stovinčius tuščius vagonus, nes
kelionei paruoštas traukinys sto-
vėjo ant vidurinių bėgių. Mes
įsijungėme (į žmonių srovę) ir

įkorpėme į begaliniai ilgo preki-
nio traukinio tuščią anglių va-
goną ir tuojau atsigulėme ant
grindų.

Veikiai traukinys pajudėjo.
Vaziavome!

Traukinys ėjo, nors ir lėtai,
bet sklandžiai per Eitkūnus.
Slenkant per sieną nebuvo nei
policijos, nei kontrolės. Aš pa-
siūliau važiuoti iki linijos galo,
tur būt, iki Kauno.

Užmigome. Mus pažadino auš-
tanti diena. Veikiai galėjome
nustatyti, kad artėjame prie di-
desnio miesto. Tai buvo Kaunas.
Traukinys sustojo toli priemies-
tyje. Parąžius sustingusius są-
narius, atsargiai apsidairiusios,
išlipome iš vagono, nubėgome
per bėgius ir, aplenkusios sandė-
lius, atsidūrėme gatvėje.

Apie ponios Pfeil ryšius su
lietuviiais skaitome taip:

"Lietuviai suprato mūsų pa-
dėtį, buvo meilūs ir malonūs. Be
daug žodžių jie davė mums ka-
vos, sumuštinį ir net virtų kiau-
šinių, tikra išalkusių skilvių at-
gaiva. Už visa tai jie neėmė jo-
kio atlyginimo.

Reikia stebėtis, kaip tai įvy-
ko. Labai paprastai. Iš mūsų
apskarusio apdaro ir keistos ei-
senos žmonės jau iš tolo matė,

kad mes iš Rytprūsių ir duobka-
siui kaip tik buvome nuo kastu-
vų nušokusios.

Lietuviai elgėsi su mumis lyg
angelai. Nors ir jie negyveno
pertekliu ir skurdas jau buvo
jų svečias, tačiau, jie dėl kiek-
vieno turėjo atlaikyti, perlenkių.
Daugelį išbadėjusių vaikų ir mo-
terų jie atstatė ant kojų.

Kai pietų metu susitikome,
jau buvome dviejų dienų mais-
to surinkusios.

Kadangi nežinojome, kur ding-
sime šią naktį, nutarėme į apy-
linkės kaimus nueiti. Namų sa-
vininkams buvo griežtai drau-
tyje. Parąžius sustingusius są-
narius, atsargiai apsidairiusios,
jų apnavodinėmą grėsė sunkios
bausmės. Kartais ukininkai pa-
slėpdavo mus šieninėje; jei ne,
miegodavome lauke po medžiu,
svetingoje gamtoje.

Visose kelionėse mums švie-
tė laiminga žvaigždė. Milicija
galėjo mus sučiupti, kuprines at-
imti ir į kokį kolchozą ištremti,
kaip tai tiliems ir atsitiko. Taip
pat mus galėjo nelaimė ištikti,
nes daugiau negu vienas ke-
liautojas apmokėjo kelionės sa-
vo gyvybe, nuslinko nuo vagono
stogo arba, prisnūdęs, nukrito
nuo buferių.

(Bus daugiau)

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės įspūdžiai oku-
puotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasmūnas, A KISS IN THE DARK. Piktantiškų ir intymų nuotykių
aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista,
150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metų" poeto
Nado Rastenio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas S. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vy-
tauto brošiūra, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją.
211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir
kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienos arba atsiuntus čekį ar
piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

Juozo Liūdžiaus Raštai

Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.

PETRONELĖS LIUDŽIUVIENĖS

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ

88 puslapiai. Kaina \$1.00.

Abi knygas galima gauti "Naujienose" arba pasiuntus
pinigus tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu-
vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis.
Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie
dėlant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk-
lose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapočinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia
yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje beisi-
kuriantis ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai ili-
ustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIŲ KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVOJ.
Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakuose.
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ka ji ten matė, kokias
kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietu-
vą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Au-
toriaus pastabumų neapgauna Inturisto ir agitpropo propaganda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAIS.
3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTĖJE.
64 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridėnant
čekį ar piniginę perlaidą.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią
knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00

K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00

Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas, Gra-
žiaus viršeliais. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštais virš.

Prof. Vaclo. Biržiška, SENIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO-
RIJA. I dalis. 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštais vir-
šeliais — \$2.00; II dalis. 225 psl., įrišta — \$3.00, minkš-
tais viršeliais \$2.00

Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl. \$5.50

Kipras Bielinis, GANA TO JUNGŲ, 492 psl., minkštais vir-
šeliais. \$5.00

Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00

P. Liūdžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ,
88 psl. \$1.00

Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai
170 psl. \$3.00

M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos brošiūra 232
puslapiai \$3.00

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

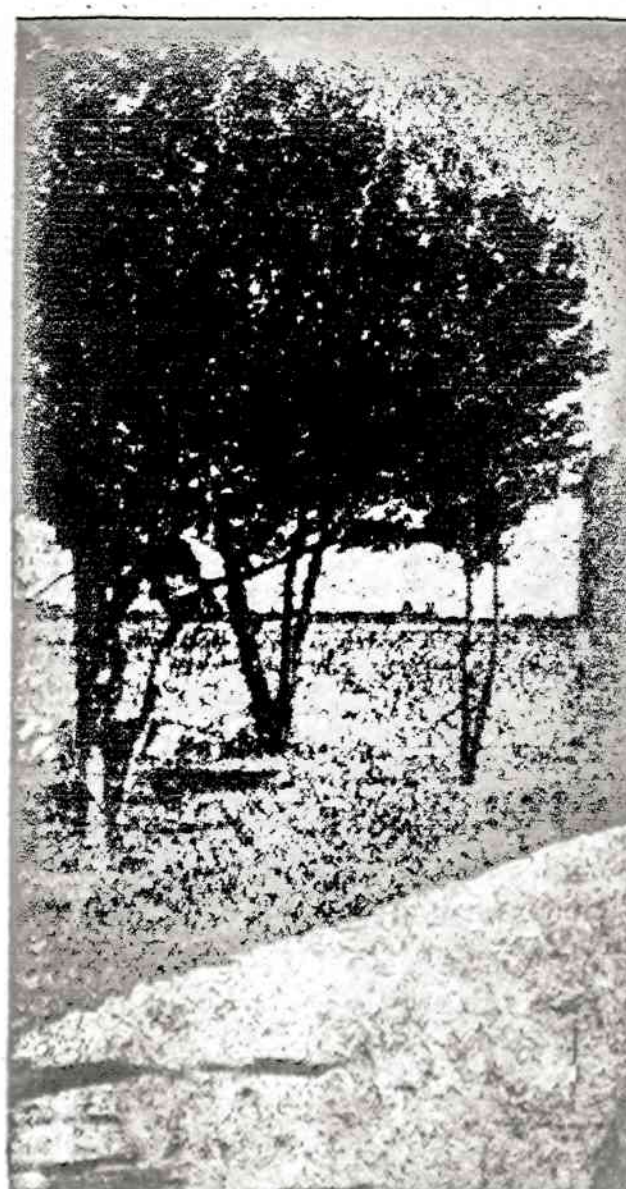
Persiuntimui paštą reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių,
nemoka pašto persiuntimo išlaidų.Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūndant čekį ar Money or-
derį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di-
delius darbus. Pirmą, jie padeda jums pa-
siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra,
jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben-
druomenę ir parūpina fondus namams įsi-
gyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio die-
ną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos
dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir
jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Įsteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

TELEF. PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2868 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
460 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
OFFICE: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5 val. trečiadieniais ir penktadieniais 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2724.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicines direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, ILL.
VALANDOS: 2-9 darbo dienomis ir
kas antrą ketvirtadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2724.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.
TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel. 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2654 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 9-6 val. vak. Seštadienį 9-4 val.
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Resid. telefonai: GIBSON 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatų — Protezų, Med. Ban-
džių. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 8-1.
1850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PROSPECT 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

Naciai kelia nerimą Marquette Parke

Praeitę šeštadienio popietę Frank Collins vadovaujama Amerikos nacių grupelė suruošė demonstraciją, paerzino juodžius, pasisvaide išgertais alaus buteliais ir sužeidė keturis policininkus.

Naciai reikalauja, kad baltiesiems būtų atiduota valdžia. Jie pasigamino didelį plakata, ant kurio buvo užrašyta "White Power". Jeigu policija nebūtų įsimašiusi, tai galėjo kilti susikirtimas su artėjančiais juodžiais. Juodžiai jau gyvena kitoje Damen Ave. pusėje. Ten dar yra didokas baltodžių namų savininkų skaičius, bet ir rytus nuo Damen jau daugumą sudaro juodžiai.

Naciai norėjo žingsniuoti į rytus, bet policija neleido jiems to daryti. Tada jie pasuko 67-ta gatve į vakarus. Prie Kalifornijos policija ir vėl juos sustabdė.

Didžiausią dialogą naciai vedė su policija, ne su juodžiais. Į policininkus jie mėtė išgertus alaus butelius ir rastas plytas, su policija jie keitėsi įžeidinėjimais ir koliojosi. Marquette

Parke prie Kalifornijos nacių vadovs Frank Collins pasakė kalbą.

Naciai sužeidė policininką Alan Szudarski. Sudužusio stiklo gabalėliai jam įsmigo į akį: policininkas Charles Mandel gavo plytą į smilkinį, o kiti du policininkai gavo akmeniu į petį ir krūtinę. Sv. Kryžiaus ligoninėje jiems buvo suteikta pirmoji pagalba. Nuo nacių nukentėjo dvi moterės, 22 metų Rochelle Logan ir 52 metų Mary Garmer atvykusi iš Maywood pasisvečiuoti į Marquette Parką ir patekusi į patį akmenų svaidymą.

67-ta ir Kalifornija gatvėmis pravažiuojantieji juodžiai gavo po akmenį į mašiną. Buvo atsiradę ir juodis korespondentas, fotografavęs šūkaujančius jaunus nacių, bet policijos kapitonas patarė jam dingti, kad nebūtų užpultas. Policijos automobiliai palydėjo juodžius iš Marquette Parko.

Policija suėmė kelis uniformuotus nacių, kurie turės aiškintis teisme už triukšmą keliama, trafiką stabdymą ir policininkų sužeidimą.

Marquette Parko namų savininkų demonstracijos organizatorius A. Barakauskas geriau pakalbėjo, negu Frank Collins ir rimčiau pademonstravo. Jis užprašė šeštadienį buvo suorganizuojamas demonstraciją. Bet jis žinojo ką darė. Jis žinojo, kad nesąžiningi realstatininkai gąsdina Marquette Parko namų savininkus, pigiai iš jų nusiperka namus ir brangiai pardavinėja tuos namus juodžiams: Barakauskas protestavo prieš nesąžiningus realstatininkus, o ko naciai norėjo — niekas nežinojo. Jie reikalavo, kad valdžia būtų atiduota jiems, bet valdžios gatvėse nesimėto. Reporteris

GRADINSKAS

PRIETAISAS
KIEKVIENAI TV NUO TOLO
VALDYTI
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Sėkm. ir trg. uždaryta.

GELES VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausias gėles ir vainikas ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

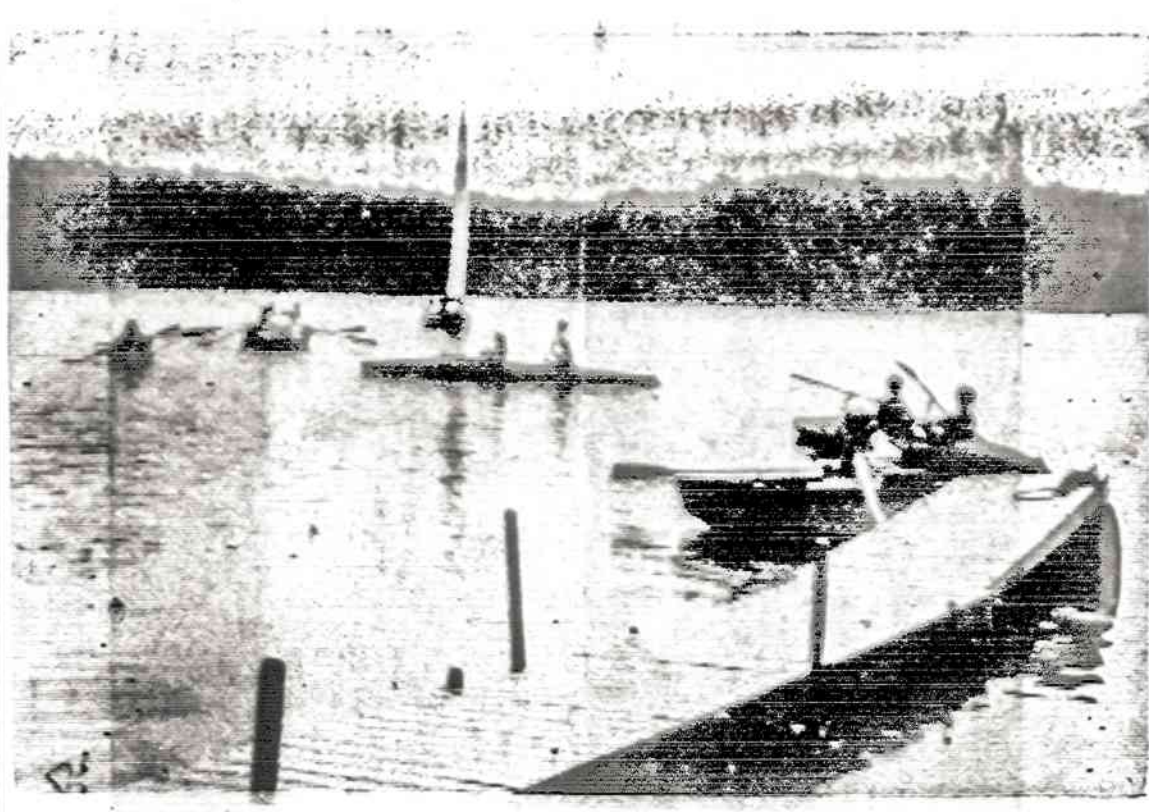
PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. S. ERNANDES
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRONTIER 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11:30-12 val. ryto, — Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEMLOCK 4-2413
715 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Litter doesn't throw itself away. Litter doesn't just happen. People cause it—and only people can prevent it. "People" means you. Keep America Beautiful.

Kisingerio garbė pakenkusi Lietuvai

New York, N. Y. — Iš gerai informuotų šaltinių patirta, kad prieš viršūnių konferenciją įvykusią Helsinkyje š. m. liepos 30 — rugpjūčio 2 d., JAV kongresas buvęs pasirodęs priimti atitinkamą nutarimą dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybinės nepriklausomybės "užsaldymo". Tai padaryti kongresas yra labai paveiktas baltiečių, ypač lietuvių, ginančių savo tėvynės interesus, parodytu aktyvumu.

Tačiau, tuo metu buvo susilaikyta tokį nutarimą priimti, kad nebūtų trečią kartą pažeistas valstybės sekretoriaus Henry Kissingerio autoritetas, kuris kongrese jau buvęs pralaimėjęs Panamos kanalo bylos ir Turkijos — Graikijos santykių klausimuose. Vienas kongresininkas šia prasme padėjęs daug pastangų.

Patį "užsaldymo" idėja kongrese esanti labai gyva. JAV principas esąs nepripažinti niekam jėga užgrobtų svetimų teritorijų, o tuo labiau neteigiamai sovietų aneksuotų net tritį nepriklausomų Baltijos valstybių (Elta).

Valiūnas tebekalba apie kelionę

Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, grįžęs iš kelionės į šiaurės Europą, kur jis buvo nuvykęs Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos metu, Vliko būstinėje paliko dalį tų Suomijos ir Švedijos laikraščių kuriuose pasirodė straipsniai apie baltiečių bylą. Helsinkio laikraštis "Hufvudstadsbladet", leidžiamas švedų kalba, talpino du straipsnius apie estus, latvius ir lietuvius.

To laikraščio rugp. 2 d. laidoje buvo straipsnis apie baltiečių demonstracijas, kartu su nuotrauka dviejų lietuvių, prisirakintų prie elektros stulpų. Kitas Helsinkio laikraštis, "Lita-Sanomat" pasirodęs suomių kalba, liepos 30 d. turėjo straipsnį apie Valiūno ir Gravos sulaikymą. Po straipsniu buvo nuotrauka, paimta aerodrome baltiečių sulaikymo metu, kuri rodo Gravą, stovintį šalia Valiūno, kalbančio telefonu.

Švedijos spaudos bent trys laikraščiai aprašė baltiečių būvimą Helsinkyje. "Svenska Dagbladet" liepos 30 d. laidoje aprašytas Valiūno ir Gravos sulaikymas. Užsiminta ir apie 73 metų įvykius kai didesnė grupė baltiečių buvo areštuota.

Laikraštis "Expressen" maždaug ta pačia tema rašo liepos 30 d. ir pridėda Gravos nuotrauką Helsinkio aerodrome. "Dagens Nyheter" rugp. 3 d. turi pasikalbėjimą su Grava, o rugp. 3 d. "Svenska Dagbladet" nuotraukomis ir straipsniais apibūdina Helsinkyje įvykusias baltiečių demonstracijas. (Elta).

"NAUJENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BŪTULIS

DRAUGAS KLAIDINA VISUOMENĘ

(Atkelta iš 4 psl.)

9. R. L. Bendruomenė griežtai pasisako prieš bet kokią L. Bendruomenės veržimąsi į Amerikos Lietuvių Tarybos veiklos sritį. Jos darbus, pastangas rėmėme ir remsiame, nes ji atlieka Lietuvai ir lietuvių tautai gyvybinės svarbos darbus.

10. Vasario 16-tos minėjimo proga, aukos turi būti renkamos tik Lietuvos laisvinimo reikalams — Amerikos Lietuvių Tarybai.

11. R. L. Bendruomenė siekia vieningos, besąlyginės veiklos, kovos už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

12. Niekomet neeisime įsigalėti vienos mažos partijos diktatūrinėms užmačiom, kuri klastoja rinkimus, nesilaiko teisingumo, žmoniškumo, moralės dėsnių, nesivadovauja L. Chartos, LB. įstatų nuostatais. (Pabaiga)

Michigano ežere didelės lašišos

CHICAGO. — Rugšėjis ir spalvis yra mėnesiai kai Didžiausioje Ežeruose lašišos atlieka savo rudeningą naršą. Jos šiuose ežeruose užauga gana didelės. Coho salmon vadinamos lašišos ant meškerės pagausamos iki 20 svarų sunkumo, o viena meškeriotoja prie Sheboygan šiomis dienomis meškere pagavo net 24 svarų lašišą, vadinamą činuk (chinook salmon).

Mažos motinos didelis vaikas

CLEVELAND, Ohio. — Maža, neužauga 29 inčų Gloria Hurd, 23 metų amžiaus, sverianti 42 svarus, pagimdė 18½ inčų didumo, sveriantį 5 svarus ir 5 uncijas sveiką kūdikį. To kūdikio tėvas yra 6 pėdų augumo.

Mažiau žudynių, daugiau suėmimų

Rekordinis žmogžudysčių skaičius 970 praėjusiais 1974 metais, atrodo šiemet to skaičiaus nepasieks. Bent iki šiol Chicagoje nužudyta mažiau kaip pernai, būtent nuo metų pradžios Chicagoje iki rugpjūčio 15 d. buvo 505 žmogžudystės, kai pernai per tą patį laiką buvo 549. Policijai piktadarių pagauti šiemet geriau sekėsi: pernai žmogžudysčių išaiškinta 78 nušimčiai, o šiemet 86%.

Sąnamų ginklų pernai per išstisus metus sukonfiskavo 19,000, šiemet iki šiol jau sukonfiskauta 13,000. Nustatyta, kad šaunamais ginklais daugiausiai nužudė paaugliai nuo 16 iki 20 metų amžiaus.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Su mumis Viešpatys, mūsų Dievas, kuris yra mūsų padėjėjas, ir jis kovoja už mus". — 2 Kron. 32:8.

Kuomet stipriausieji mūsų priešai pradeda mus nugalėti, kaltinti ir niekinti Viešpatį ir jo pažadus, tuokart reikia kuo tvirčiau laikytis prie Viešpaties ir pasitikėti jo pažadais. Mūsų patį prityrimai liudija, kad stipriausieji ir ištikimiausieji Dievo žmonės, kuomet patenka į aštriausius ištyrimus, turi progos šauktis į Viešpatį, nes žino, kad jis gelbės jiems, padrąsins ir sustiprins, kad galėtų pasipriešinti pasauliui ir šėtonui. Jie žino, kad didesnis ir galingesnis yra tas, kuris yra su mumis, negu visi kiti, kurie yra prieš mus. Jei jis yra su mumis, kas gali prieš mus atsilaikyti?

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirtusieji? Į tą klausimą atsako knyguotė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60629.
ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: G.Rovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: Townhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲ VIETA
R.Epubl. 7-5600 R.Epubl. 7-8901

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympic 2-1003
PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1138
STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 63rd STREET R.Epubl. 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410
P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: Yards 7-1911

UŽSAKYKIME JAUNAVEDŽIAMS LIETUVISKOS SPAUDOS

Jau daug metų laikaisi tos nuomonės, kad paduotas į rankas jaunimui lietuviškas spausdintas žodis yra viena iš pirmųjų išlaikyti lietuviškumui mūsų atžalyno tarpe. Dėl to, kada jaunėji kūrė lietuviškas šeimas, jeigu būdavau į vestuves kvietas ir jose dalyvavau, gal nebuvu atsitikimo, kad nebūčiau jaunavedžiams išrašęs bent vieno lietuviško laikraščio.

Viskas yra labai gražu ir būtina, kada mes apdovanojame jaunuosius kasdienybės reikmenimis, nes jiems reikia iš ko nors pradėti gyventi. Labai gražu, kada įdedame į vokišką žaliuką, be kurių jokia pradžia negalima. Bet toks būtinis apdovanojimas yra žmogui, bet ne lietuviui. Reikalingas apdovanojimas lietuviui.

Atsimenu, prieš keletą metų, jaunavedžiams esu padovanojęs Vytį, tinkamą pakabinti prie sienos. Džiaugiuosi tuo, kad ir šiandien tas Vytis puošia jų butą. Jau vaikučių vienas, du ir

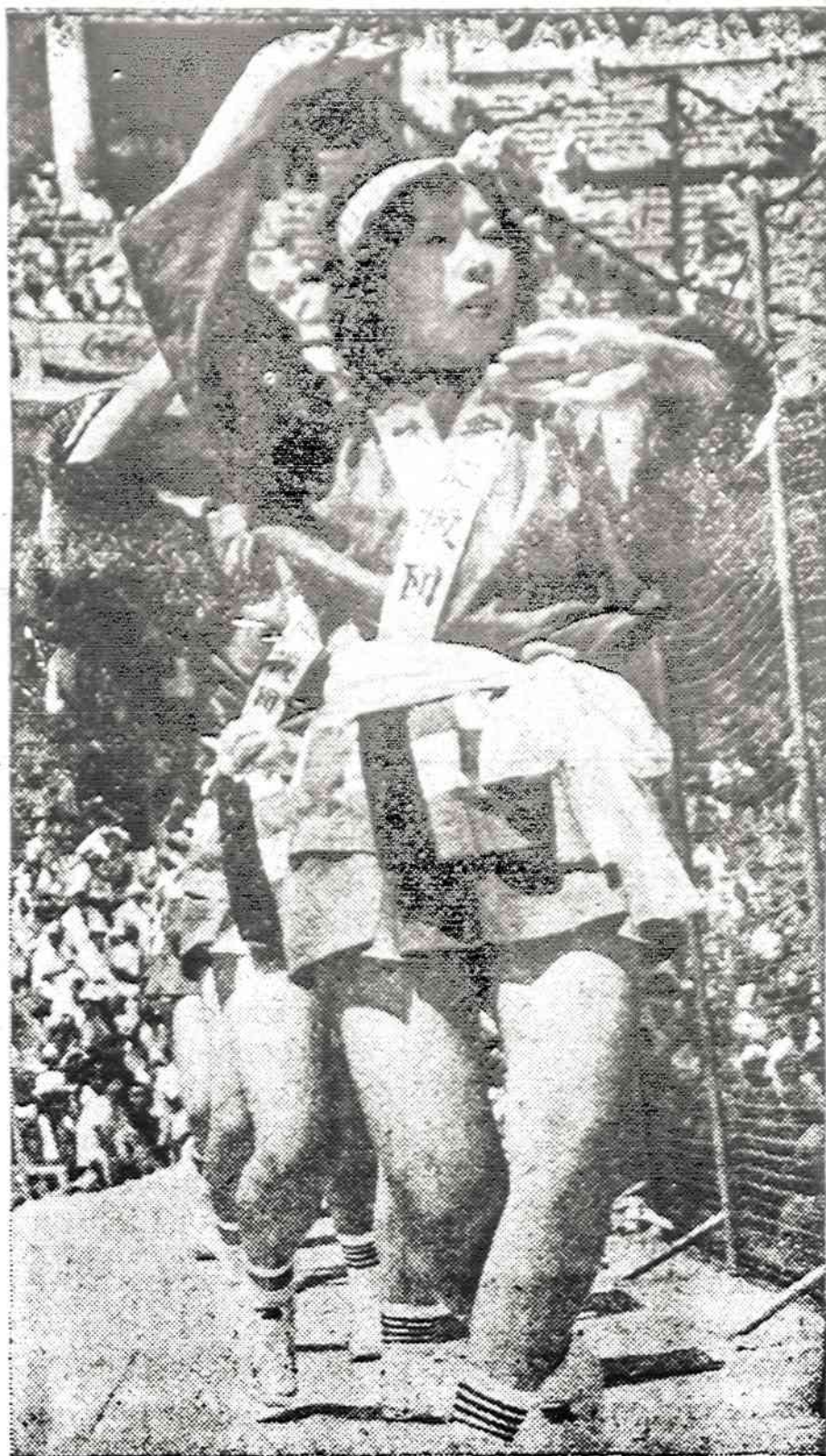
trys, ir jie tą Vytį mato kasdien.

Pagalvokime. Pirmiausia norėčiau siūlyti savo mintį jaunavedžių tėvams ir giminėms. Žinoma, kaip atrodytų, jeigu visi vestuvių dalyviai užsakytų lietuviškų laikraščių ar dovanotų tik tautinius darbus. Reikėtų artimesniems susitarti: kas ką jauniems dovanoja.

Suprantama, kad gali pasitaikyti tokių jaunų šeimų, kurios visiškai nekreiptų dėmesio į spaudą, kurią jie gaus po vestuvių. Gali pasitaikyti, kad jaunėji jos visai nežiūrės ir net pagalvos: būtų geriau, kad mums būtų viena kita dešimėlė įdėta.

Iš savo praktikos galiu pasakyti, kad tokių bus mažuma. Tiesa, buvo tokių, kurie po metų laikraščio atsisako, bet dauguma neatsisako ir toliau skaito: išsirašo laikraštį, kada baigiasi metai.

Sakykite, taip. Jaunavedžiams užsakomi penki ar šeši laikraščiai. Po metų gal jie pa-

Japonaitės jau seniai džiugino ir drasino beisbolo žaidėjus specialiais drabužiais ir grakščiais judesiais. Paveiksle matome japonaitę, Takio mieste, Korakuen žaidimo aikštėje, drasinančią žaidėjus ir linksminančią publiką. Japonijoje dažniausiai žaidžia vieno miesto patys geriausi žaidėjai su kito miesto žaidėjais.

siliks vieną ar du, bet vis tiek jau bus daugiau kaip šis tas. O tas "šis tas" bus jau ir lietuviškos spaudos gyvybės prailginimas.

Džiaugiuosi galėdamas Gerbiamam Skaitytojui nurodyti vieną tikrą faktą. Birželio 14 dieną sumainė žiedus Loreta Plepytė ir Algirdas Jasaitis. Abu jauni, ir labai jauni. Aš jiems, nežiūrint kitų dovanėlių, metams laiko užsakiau "Naujienas". Ir koks atsiliepimas? Prašom. Šiandien gavau jų atviruką. Nieko neminima apie kitas dovanas, tačiau pabrėžiama: "Sirdingai ačiū už jūsų dovaną. Nebuvo geresnės dovanos kaip ta, kuri padės mums išlaikyti lietuviybę. Ačiū. Algis ir Loreta".

Reikia, iš trejetos šimtų, dalyvavusių vestuvėse, mano brangūs jaunėji pasako, kokia dovana jiems buvo brangiausia.

Ar reikia dar daugiau aiškinti? Gerokai susijaudinę pakėliau telefono ragelį. Atsiliepė Loreta. "Mes dabar išsikėlėm iš Marquette Parko, tad ne, viską žinome. Laikraštis mums padeda orientuotis. Skaitome".

O jiems patiems vargu būtų atėję į galvą laikraštį užsisakyti. Čia kaip tik norėčiau sustoti prie to: kada kai kas taria, kad mūsų jaunimas nutausta. Aišku, jis nautatės, jeigu mes neparodysim savo darbais, kad mes jį stengiamės laikyti prie savęs.

I mūsų jaunavedžius mes turėtume žiūrėti ne tik iš bendro požiūrio: aprūpinti juos pradžiai gyvenimo. Žiūrėti iš to taško, kad jiems būtų įtaigota tautiškas. Tik tada mes galėsime tarti, atliek savo pareigą ne vien žmogui, bet, svarbiausia, lietuviui. Jaunam lietuviui, bręstančiam tautine dvasia.

Priemonių rasime daug, ir labai daug. Aprūpinimas jaunavedžių lietuviška spauda, lietuviškais išdirbiniais, lietuviškos knygomis jau bus vienu iš akstinių lietuvių išlaikyti. Apie lietuviškas mokyklas šnektelėsime kitame rašinyje.

JAUNAVEDŽIAMS. — Devynių metų amžiaus berniokas nutestas Kolumbijos Distrikto teisė už 2 metų mergaitės nužudymą. (Mažų vaikų vardai-pavardės neskelbiami).

9 metų žudikas. WASHINGTONAS. — Devynių metų amžiaus berniokas nutestas Kolumbijos Distrikto teisė už 2 metų mergaitės nužudymą. (Mažų vaikų vardai-pavardės neskelbiami).

9 metų žudikas. WASHINGTONAS. — Devynių metų amžiaus berniokas nutestas Kolumbijos Distrikto teisė už 2 metų mergaitės nužudymą. (Mažų vaikų vardai-pavardės neskelbiami).

9 metų žudikas. WASHINGTONAS. — Devynių metų amžiaus berniokas nutestas Kolumbijos Distrikto teisė už 2 metų mergaitės nužudymą. (Mažų vaikų vardai-pavardės neskelbiami).

9 metų žudikas. WASHINGTONAS. — Devynių metų amžiaus berniokas nutestas Kolumbijos Distrikto teisė už 2 metų mergaitės nužudymą. (Mažų vaikų vardai-pavardės neskelbiami).

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

REIKALINGA KARTU GYVENTI NAMŲ RUOŠOS PADEJEJA dėl vyresnio amžiaus moters. Privatus kambarys su vonia ir TV puikiai name su oro vėsinimu River Forest apylinkėje. Reikia suprasti angliškai. Skambinti angliškai nuo 12 vidudienio iki 7 val. vak. Tel. 369-9435.

įtikintas, kad kaltinamasis piktadarystę padarė "iš piktos valios". Pats kaltinamasis apsisakė mergaitę tik "pakutenęs".

TRUMPAI

— Ramunės valgykla ir delikatesų krautuvė, 2545 W. 69 St., paskyrė dovaną į Laimės šulinį laimingam Naujienų pikniko dalyviui rugsėjo 7 d. Polonia Grove, prie 46-tos ir Archer Ave. Rengėjų komisija dėkinga Ramunės savininkams p. Konkulevičienei ir B. Zabukui už dėmesį ir dovaną, taip pat už linkėjimus visiems Naujienų pikniko dalyviams gražioje ir gausioje draugystėje praleisti sekmadienio popietę.

— Gintaro vasarvietė, Union Pier, Mich., atostogų metu tapo ne tik didžiausia lietuvių susibūrimo vieta, bet ir kultūros centru. Šiemet čia atstogauja bei atvyksta visos būrys lietuvių dailininkų — prof. Adomas Varnas, B. Murinas, M. Šileikis, dail. Laucienė, J. Pautienius ir V. Vaitekūnas. Pasitaiko netikėtų: prof. J. Jonikas yra veik nenugalimas stalo teniso žaidimuose, o dr. Tonkūnas — lauko tenise. Įdomu buvo daugeliui susipažinti su knygos apie mintintą žmogų autorių Alfonsą Ziedą iš Detroito. Dailis įsigijo jo knygą.

— Gertruda ir Povilas P. Dargis atstogauja gražioje žuvimo Conneaut Lake apylinkėje, vienoje iš gražiausių Pensilvanijos valstijos vietovių ir vasarvietė. Iš ten jie siunčia visiems gerus linkėjimus.

— Šv. Kryžiaus ligoninės specialus komitetas daro pastangas išpuoliti ligonių kambarius originaliais meno paveikslais. Pirmąjį paveikslą nupirkto buvusi tos ligoninės pacientė padėkos ženklui už gerą priežiūrą, puikų gydymą ir slaugymą. Tos ligoninės slaugė Barbara Sidlauskienė paskirta 4-B skyriaus vyresniąja.

— Lietuvių Evangelikų "Tėviškės" parapijos organizuotoje vasaros stovykloje — kursuose Rako stovyklavietėje dalyvavo virš 60 vaikų. Juos mokė Viktoras Mieliulis, Silvija Jurkšaitė, Klaudija Sedaitė, Audronė Perkūnaitė, Diana Paulikaitė, Kristina Sinickaitė, vadovaujant Beniu Noreikiui ir dr. A. Traikienėi. Stovyklą administravo prof. dr. Martynas Buntinas, Jonas Hofmanas ir Ričardas Šlehteris. Stovyklos šeiminkėms vadovavo Lydija Vadopalienė, Kristina Janickienė ir Kristina Švarcaitė, atvykusi iš Collinsvilles.

— Vandos Stankienės vadovaujama tautinių šokių grupė "Zilvitis" su akordeonistu Žuolu Stelmoku dalyvavo Lakefront festivalio Venecijos nakties programoje.

— Marquette Parko liuanistinės mokyklos mokinių registracija bus lietuvių parapijos mokykloje rugsėjo 3 ir 4 d. nuo vidudienio iki 3 val.

— Worcester lietuvių šv. Kazimiero parapijos mokykla pradės mokslo metus rugsėjo 3 d. Lituanistinė mokykla veikia prie Aušros Vartų parapijos, kurios klebonas kun. A. Volungis duoda patalpas veltui. Yra mokinių net iš Providence, R. I. Vinco Krėvės mokykla Philadelphiajį prie šv. Andriejaus parapijos mokslo pradės rugsėjo 6 d. 10 val. pamaldomis. Mokyklą globoja kun. kleb. Jurgis Degutis.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIŠI NUOSIMČIAI MENESINIAI IŠSISIMOKĖJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MORINIS BUNGALOW ant 43' sklypo. Centr. šildymas. 64-ta ir Whipple. Nebrangus.

2 BUTŲ po 4 1/2 kamb. 17 metų, 30' sklypas. Centrinis šildymas kiekvienam butui atskirai. Tik \$43,000.

4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kamb. 2 auto garažas. Centrinis šildymas. Geros pajamos, gera gyventi vieta.

10 BUTŲ MŪRAS. Naujas šildymas. Geros pajamos. Dideli kambarai.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance, Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

BY OWNER
BARGAIN — \$21,000
9 room stucco house. 2 bedroom 1 bath up, 2 bedrooms, 1 bath down, 2 car garage. Large family or in-law capability.
November occupancy.
Call MA 6-8378.

— Lietuvių Evangelikų Tėviškės parapija, 6641 So. Troy St., Chicago, Ill. 60629, perorganizuoja savo knygyną bei biblioteką ir ta progą prašo padovanoti atliekamas lietuviškas knygas.

Visų rūšių namų apšildymo specialistas JOHN PUCETA.
Telefonas 925-4661. Sk.

— Pasakyti ties šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavertęsiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantų ir palikti įvairių tipų bendradarbiavimą visiškoje laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais padvigubinti skaitytojus. (Pr.)

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

PRIEŠ MOKSLO METUS

7 KAMB. MŪRO REZIDENCJA. 2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti, Marquette Parke. \$29,750.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Irenagas beismantas. Per mėnesį gausite butą. Arti parko. \$35,700.

GRAŽUS GEORGIAN 5 kamb. 40 pėdų lotas. 2 auto garažas. Arti ofiso. Jau turime raktą. \$18,250.

8 BUTŲ MŪRAS. naujas garų šildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūso. \$71,700.

6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas, Marquette Parke. \$23,900.

LIUKSUS 10 METŲ MŪRO rezidencija. 3 miegamieji, 2 vonios, karpetai, beismantas gražūs. Kampinis 40 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie prie Nabisco. — \$37,650.

1 1/2 AUKŠTO, 18 metų mūras, 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūso. Liga verta atiduoti. \$33,500.

6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKŠTO MŪRAS, puikūs 2x5 kamb. butai ir ta progą prašo padovanoti atliekamas lietuviškas knygas.

PLATUS LOTAS su garu. Arti Maria High. Pigus. \$5,900.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS. ĮVAINRŠ DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILN. JAMO TURTO PIRKIMAS. PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visus rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
CA 4-8654

D E M E S I O
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$60 pusmetui automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. T V E R A S
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Įstaigas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: R E P U B L I C 7-1941

JEI "NAUJIENAS" TU
SKAITYSI, TAI IR KITAM
PASAKYSI, KAD JOS RASO
TIKRA TIESA — SKLEDŽIA
ŠVIESA.

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos ir krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2737

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet mėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajas.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įkalbomis.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąja lietuvių daugumą žiūlės pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienos yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruoti. Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus progą paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus progą prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____